ZBIERKA ZÁKONOV
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1953

Vyhlásené: 07.08.1953 Vyhlásená verzia v Zbierke zákonov Slovenskej republiky

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

68.

Vyhláška předsedy úřadu pro vynálezy

ze dne 10. července 1953

o úplném znění zákona o vynálezech a zlepšovacích námětech.

Podle § 23 vládního nařízení č. 48/1953 Sb., o změnách v příslušnosti a v řízení ve věcech vynálezů, zlepšovacích námětů, ochranných známek a chráněných vzorů, vyhlašuji v příloze úplné znění zákona č. 6/1952 Sb., o vynálezech a zlepšovacích námětech, jak vyplývá z pozdějších předpisů.

Jánský v. r.

Příloha vyhlášky č. 68
1953 Sb.

Zákon ze dne 28. března 1952 č. 6/1952 Sb., o vynálezech a zlepšovacích námětech, ve znění vyplývajícím z pozdějších předpisů.

Národní shromáždění republiky Československé usneslo se na tomto zákoně:

Hlava I.
Vynálezy a zlepšovací náměty v socialistické výstavbě.

§ 1.

(1) Socialistická výstavba vyžaduje vynálezů a zlepšovacích námětů, aby se tak vytvářela nová vyšší technika průmyslové výroby, soustavně se zvyšovala technická, hospodářská a organisační úroveň a zlepšovala jakost výrobků a služeb. Socialistické výstavbě prospěje práce jen na vynálezech a zlepšovacích námětech pro ni upotřebitelných.

(2) Vynálezy a zlepšovací náměty slouží výstavbě socialismu, teprve jsou-li odevzdány k využití celku.

§ 2.

Stát přijímá nové vynálezy a zajišťuje přijetí zlepšovacích námětů, přispěje-li jejich využití k socialistické výstavbě.

§ 3.

Stát umožňuje vynálezcům a zlepšovatelům rozvinout a uplatnit tvůrčí schopnosti. Dbá o to, aby tvůrčí činnost byla zaměřena na řešení k socialistické výstavbě potřebná. Stát dále zajišťuje, aby vynálezy a zlepšovací náměty nebyly odnímány potřebě a prospěchu celku, aby se vším urychlením byly plánovitě zaváděny a všeobecně rozšiřovány a aby jich bylo plně využito.

§ 4.

Každý je povinen dbát, aby projednávání a zkoušení vynálezů a zlepšovacích námětů postupovalo bez průtahů a aby přijaté vynálezy a zlepšovací náměty byly se vším urychlením technicky provedeny, zaváděny, rozšiřovány a plně využívány.

§ 5.

(1) Vynálezcům, jejichž vynálezy byly státem přijaty, a zlepšovatelům příslušejí odměny a výhody.

(2) Odměny se poskytují také pracujícím, jejichž přičiněním bylo umožněno technické provedení, zavedení, využití nebo rozšíření vynálezu nebo zlepšovacího námětu.

§ 6.

Vynálezcům a zlepšovatelům poskytuje bezplatné porady a pomoc úřad pro vynálezy, jakož i určené národní a komunální podniky, lidová družstva, ústavy a školy.

§ 7.

Revoluční odborové hnutí působí, aby se tvůrčí činnost v oboru vynálezů a zlepšovacích námětů rozvinula v masové hnutí.

Hlava II.
Vynálezy.

Oddíl 1.
Přihláška vynálezů.

§ 8.

(1) Udělením patentu na vynález zajišťuje stát původci především uznání, že vynález je jeho dílem.

(2) O patent je třeba požádat přihláškou vynálezu.

(3) Kromě původce může přihláškou požádat o patent jen původcův dědic.

§ 9.

(1) Vznikl-li vynález kolektivní prací několika spolupůvodců, přísluší všem společně, aby vynález přihlásili.

(2) Za spolupůvodce se nepokládá, kdo poskytl toliko technickou pomoc.

§ 10.

(1) Přihláška vynálezu se podává předepsanou formou u ústředního úřadu, který je nadřízen orgánu nebo podniku, jehož oboru práce nebo provozu se vynález týká (dále jen „příslušný ústřední úřad“).

(2) Osoby, které nemají na území Československé republiky bydliště nebo sídlo, podávají přihlášku u úřadu pro vynálezy.

(3) Vynález je přihlášen v době, kdy přihláška došla ústřednímu úřadu a v případech uvedených v odstavci 2 v době, kdy přihláška došla úřadu pro vynálezy.

§ 11.

Od doby, kdy byl vynález přihlášen, má původce nebo jeho dědic právo přednosti před pozdějším přihlašovatelem stejného vynálezu.

Oddíl 2.
Nabídka vynálezu státu.

§ 12.

(1) Původce nebo jeho dědic může buď s přihláškou nebo kdykoliv později nabídnout vynález státu.

(2) Nabídku vynálezu státu nelze odvolat.

§ 13.

Nabídnut státu však musí býti vynález:

a) který původce učinil v souvislosti s oborem své práce ve vědeckém, výzkumném, zkušebním, technickém nebo jiném ústavu, v laboratoři, konstrukční kanceláři, v dílně nebo na jiném pracovišti státního orgánu nebo zařízení, národního nebo komunálního podniku nebo lidového družstva;

b) kterým původce splnil svůj závazek ke státu nebo k národnímu nebo komunálnímu podniku nebo k lidovému družstvu;

c) na který stát, národní nebo komunální podnik nebo lidové družstvo poskytly hmotnou podporu.

§ 14.

Je-li původce nebo jeho dědic povinen vynález nabídnout státu, mohou jejich jménem vynález přihlásit a nabídku učinit ústavy, zařízení nebo podniky uvedené v § 13 nebo orgány státu.

§ 15.

(1) O tom, je-li původce nebo jeho dědic povinen vynález nabídnout státu, rozhodne v pochybnosti úřad pro vynálezy.

(2) Právní úkony týkající se vynálezu, který je původce povinen nabídnout státu, jsou neplatné, pokud by odporovaly právům, jež státu přísluší z přijetí vynálezu.

§ 16.

Vynález, který byl nabídnut státu, podrobí příslušný ústřední úřad průzkumu, zda je upotřebitelný k účelům socialistické výstavby.

§ 17.

O přijetí vynálezu musí příslušný ústřední úřad rozhodnout v předepsané lhůtě.

§ 18.

Nejsou-li splněny podmínky, aby na nabídnutý vynález byl udělen patent, projedná se jeho nabídka jako přihláška zlepšovacího námětu.

§ 19.

Původcům se v rámci potřeby umožní spolupracovat na zkoušení, technickém provedení, zavedení, rozvoji a využití vynálezů, které nabídli státu. Bude-li o to požádán, je původce povinen takto spolupracovat a vykonat také určené mu úkony a opatření, aby stát mohl využít vynálezu podle svých potřeb.

§ 20.

Byl-li vynález státem přijat, je stát výlučně oprávněn vynálezu používat a s ním volně nakládat.

§ 21.

(1) Výše odměny za přijatý vynález závisí na jeho společenském významu.

(2) Odměny za přijaté vynálezy jsou osvobozeny od daní v rozsahu stanoveném příslušnými daňovými zákony; jsou také vyloučeny z exekuce v rozsahu, který určí vláda nařízením.

(3) Kromě nároku na odměnu mají původci vynálezů přijatých státem při jinak stejných podmínkách přednost při obsazování míst vědeckých pracovníků ve výzkumných a zkušebních

ústavech a zařízeních. Přednost nepřísluší původci, který nabídl státu jen některý ze svých vynálezů nebo který odmítl vynález nabídnout, ač byl k tomu povinen.

§ 22.

Příslušný ústřední úřad odvolá přijetí vynálezu, nelze-li ho využít ani jako zlepšovacího námětu, protože tomu brání právo někoho jiného. Přijetí však může být odvoláno jen do jednoho roku.

§ 23.

Ode dne, kdy byl vynález nabídnut státu, jsou původce a jeho právní nástupci osvobozeni od správních poplatků, které se jinak vybírají v patentních věcech. Osvobození však pomíjí, byla-li nabídka vynálezu zamítnuta.

Oddíl 3.
Patenty.

§ 24.

Patenty se udělují jen původcům vynálezů nebo jejich dědicům.

§ 25.

(1) Patenty se udělují na nové vynálezy, jejichž předmět lze průmyslově vyrábět nebo podle nichž lze postupovat při provozování výroby.

(2) Na vynálezy poživatin, léčiv a chemicky vyrobených látek se patenty udělují, jen pokud jde o způsob jejich výroby.

§ 26.

(1) Zda je přihlášený vynález nový, posuzuje se podle dříve podaných přihlášek, vydané literatury a všech vědomostí o používání vynálezu, jež úřad pro vynálezy získal.

(2) Pro posouzení, zda je vynález nový, rozhoduje doba podání jeho přihlášky.

§ 27.

Úřad pro vynálezy podrobuje řádně přihlášený vynález průzkumu, zda splňuje podmínky udělení patentu.

§ 28.

Před udělením patentu se přihlašovatel může u soudu domáhat předběžného opatření, aby přihlášeného vynálezu nebylo používáno bez jeho souhlasu. Nedošlo-li k udělení patentu, může být na přihlašovateli požadováno, aby nahradil újmu z toho, že se na jeho zákrok u soudu přestalo přihlášeného vynálezu používat.

§ 29.

Po udělení patentu zapíše úřad pro vynálezy patent do patentního rejstříku, vydá přihlašovateli patentní listinu a oznámí patent ve Sbírce vynálezů.

§ 30.

Patent platí 15 let ode dne, kdy byl vynález přihlášen.

§ 31.

(1) Ten, komu byl udělen patent, nebo jeho právní nástupce (majitel patentu), může patent převést na někoho jiného nebo může dát souhlas k používání vynálezu (licence).

(2) Bez souhlasu majitele patentu nesmí nikdo vynálezu používat.

(3) Vynálezu používá, kdo jeho předmět průmyslově vyrábí nebo kdo podle něho postupuje při provozování výroby.

§ 32.

Převod patentu nebo udělení souhlasu k používání vynálezu nabývá účinnosti zápisem do patentního rejstříku.

§ 33.

Patent, právo k používání vynálezu a právo z přihlášky nemohou být zastaveny; jsou také vyloučeny z exekuce.

§ 34.

Právo k používání vynálezu může být bez souhlasu majitele patentu převedeno s hospodářským celkem, k jehož provozování bylo určeno.

§ 35.

Patent nepůsobí proti tomu, kdo nezávisle na původci používal vynálezu před jeho přihlášením nebo v této době již vykonal pro používání vynálezu potřebná opatření. Byl-li předchozím používatelem národní nebo komunální podnik nebo státní orgán nebo zařízení, má stát právo předchozího používatele ve všech národních a komunálních podnicích a státních orgánech a zařízeních.

§ 36.

Vynálezů, jichž může být využito k účelům obrany vlasti, může stát používat bez souhlasu oprávněného. Nedojde-li k dohodě s ním o náhradě, rozhodne o ní úřad pro vynálezy.

§ 37.

(1) Nelze-li dosíci dohody s oprávněným a vyžaduje-li to obecný zájem, mohou býti patent nebo právo k používání vynálezu vyvlastněny. Vyvlastňovací nález vydá úřad pro vynálezy.

(2) V nebezpečí z prodlení může úřad pro vynálezy dát souhlas k používání vynálezu před vyvlastněním.

(3) Nedojde-li k dohodě o náhradě za vyvlastněný patent nebo právo k používání vynálezu, rozhodne o ní úřad pro vynálezy.

§ 38.

Zneužívá-li se na újmu celku patentu nebo práva k používání vynálezu, může je úřad pro vynálezy odejmout.

§ 39.

U úřadu pro vynálezy lze žádat o určení, že není porušením patentu v žádosti označeného, vyrábějí-li se průmyslově určité předměty nebo postupuje-li se určitým způsobem při provozování výroby.

§ 40.

Na vynález, kterého nelze použít bez použití jiného dříve přihlášeného vynálezu (základní vynález), na který byl udělen patent, udělí se patent závislý. Nebyla-li závislost patentu vyznačena, může o to žádat majitel patentu na základní vynález.

§ 41.

Zanikne-li nebo zruší-li se základní patent, stává se závislý patent samostatným.

§ 42.

(1) Byl-li patent udělen jiné osobě než původci nebo jeho dědici, může původce (dědic) do jednoho roku od udělení patentu požádat, aby patent byl na něho přepsán.

(2) Přepis není na újmu platnosti původní nabídky vynálezu státu. Nedotýká se také uděleného práva k používání vynálezu, ledaže oprávněný při nabytí práva se zřetelem ke všem okolnostem věděl, že majitel patentu není původcem vynálezu; původce vstupuje přepisem do takového právního poměru na místě majitele patentu.

(3) Ustanovení odstavců 1 a 2 platí přiměřeně, byl-li patent udělen jen některému ze spolupůvodců nebo jeho dědici.

§ 43.

Patent zaniká:

1. uplynutím doby jeho platnosti;
2. vzdá-li se ho jeho majitel;
3. odnětím (§ 38);
4. nezaplatí-li se včas správní poplatek.

§ 44.

(1) Patent se zruší, zjistí-li se,

1. že vynález neodpovídal podmínkám pro udělení patentu nebo že se na takový vynález patent neuděluje, nebo
2. že jeho majitel není původcem ani jeho právním nástupcem.
   Patent se však nezruší, byl-li patent přepsán na původce (dědice).

(2) Zrušení patentu působí od počátku jeho platnosti.

§ 45.

Ve sporu o tom, kdo je původcem vynálezu, rozhoduje soud.

§ 46.

Rozhodnutí úřadu pro vynálezy jsou konečná.

Hlava III.
Zlepšovací náměty.

§ 47.

Závody, podniky, úřady, orgány a zařízení, jakož i lidová družstva a dobrovolné organisace přijímají zlepšovací náměty, které jsou pro ně, po případě pro některou z podřízených jednotek nové a které přispívají k socialistické výstavbě.

§ 48.

(1) Přihlásí-li kdo zlepšovací námět, stává se zlepšovatelem, je-li námět přijat.

(2) Byl-li přijat zlepšovací námět, který společně přihlásilo několik zlepšovatelů, pokládají se za zlepšovatele všichni společně.

§ 49.

Kdo prokáže, že mu byl jeho zlepšovací námět odňat nesoudružským činem, vstupuje na místo toho, kdo odňatý námět přihlásil.

§ 50.

Ze stejných zlepšovacích námětů má na tomtéž místě přednost námět dříve došlý.

§ 51.

Kdo je v pracovním poměru, přihlašuje zlepšovací námět zpravidla ve svém závodě. Osoby, které nejsou v pracovním poměru, přihlašují zlepšovací náměty u ústředního úřadu, který je nadřízen orgánu nebo podniku, jehož oboru práce nebo provozu se zlepšovací námět týká.

§ 52.

Zlepšovací námět lze přihlásit i ústně.

§ 53.

(1) O přijetí zlepšovacího námětu musí být rozhodnuto v předepsané lhůtě.

(2) Byl-li zlepšovací námět přijat, vydá se zlepšovateli zlepšovatelské osvědčení.

§ 54.

(1) Přijetím zlepšovacího námětu nabývá zlepšovatel nároku na odměnu. Za zvlášť významný zlepšovací námět může být odměněn i zlepšovatel, který vypracováním námětu splnil svůj pracovní úkol.

(2) Výše odměny závisí na společenském významu přijatého námětu.

(3) Odměny za přijaté zlepšovací náměty, které příslušejí zlepšovatelům, jsou osvobozeny od daní v rozsahu stanoveném příslušnými daňovými zákony; jsou také vyloučeny z exekuce v rozsahu, který určí vláda nařízením.

(4) Kromě odměny mohou být zlepšovateli poskytnuty i zvláštní výhody.

§ 55.

O spolupráci zlepšovatele na zkoušení, technickém provedení, zavedení, rozvoji a využití zlepšovacího námětu platí přiměřeně předpisy o spolupráci původce vynálezu nabídnutého státu (§ 19).

§ 56.

Spory o společné zlepšovací náměty a o rozdělení odměny za ně připadající, jakož i o zlepšovací náměty odňaté nesoudružským činem, rozhoduje soudružský rozhodčí (§ 65).

§ 57.

Do rozhodnutí, jímž bylo přijetí zlepšovacího námětu zamítnuto, nebo do rozhodnutí o odměně lze podat stížnost.

Hlava IV.
Orgány.

Oddíl 1.
Úřad pro vynálezy.

§ 58.

(1) Ve věcech vynálezů a zlepšovacích námětů vykonává působnost podle tohoto zákona jako ústřední orgán státní správy úřad pro vynálezy se sídlem v Praze, zřízený při vládě republiky Československé.

(2) Při výkonu své působnosti úřad pro vynálezy úzce spolupracuje s Revolučním odborovým hnutím.

§ 59.

V čele úřadu pro vynálezy je jeho předseda, kterého zastupuje náměstek. Předsedu a jeho náměstka jmenuje a odvolává president republiky na návrh vlády.

§ 60.

Úřad pro vynálezy vydává Sbírku vynálezů, v níž oznamuje důležité skutečnosti o udělených patentech.

§ 61.

Úřad pro vynálezy vede patentní rejstřík, v němž se zapisují důležité skutečnosti o udělených patentech.

§ 62.

Patenty na tajné vynálezy (§ 71) se zapisují do protokolu odděleného od patentního rejstříku. Zápisy v tomto protokolu mají právní účinky zápisů v patentním rejstříku.

Oddíl 2.
Patentní sbor.

§ 63 - zrušen.

§ 64 - zrušen.

Oddíl 3.
O soudružských rozhodčích.

§ 65.

Spory o společné zlepšovací náměty a o rozdělení odměny za ně připadající, jakož i o zlepšovací náměty odňaté nesoudružským činem rozhodují soudružští rozhodčí, které ustanovuje příslušný svaz Revolučního odborového hnutí.

§ 66.

Soudružský rozhodčí je rozhodčím soudem.

Hlava V.
Společná, zmocňovací a závěrečná ustanovení.

§ 67.

(1) Úřady, orgány, ústavy, zařízení, organisace, jakož i závody, podniky a lidová družstva postupují při výkonu svých úkolů podle tohoto zákona tak, aby byl zjištěn skutečný stav věci co nejúčelněji a nejrychleji. Přitom dávají pracujícím potřebný návod k provedení jejich úkonů v řízení a poučují je o právních následcích spojených s těmito úkony nebo s jejich opominutím.

(2) Každý může upozornit na okolnosti důležité pro rozhodnutí nebo opatření a každý je povinen na vyzvání úřadu pro vynálezy nebo soudružského rozhodčího spolupůsobit při zjišťování skutečného stavu.

§ 68.

Soudy a orgány státní správy, jimž přísluší výkon veřejné správy, jsou povinny vyhovět dožádání úřadu pro vynálezy a soudružského rozhodčího.

§ 69.

Pracovníci působící při poskytování porad a pomoci pro vynálezce a zlepšovatele, jakož i osoby ustanovené k přejímání přihlášených zlepšovacích námětů jsou povinni dbát mlčenlivosti o skutečnostech, o nichž se dověděli při výkonu své funkce. Jsou také povinni vykonat slib, že nezneužijí důvěry vynálezců a zlepšovatelů a že si nepřisvojí sdělené náměty ať již pro sebe nebo pro někoho jiného.

§ 70.

Vynálezci, zlepšovatelé a všichni, kdo se o vynálezu nebo zlepšovacím námětu dověděli, jsou povinni dbát, aby se vynález nebo zlepšovací námět nedostal do rukou nepovolaných osob nebo aby se takovým osobám nestal známým.

§ 71.

(1) Vynálezy a zlepšovací náměty, jež slouží k účelům obrany vlasti, jsou tajné. Kromě toho jsou tajné také vynálezy a zlepšovací náměty, které v jiném státním zájmu za tajné prohlásí úřad pro vynálezy.

(2) Vláda se zmocňuje, aby upravila právní poměry, týkající se tajných vynálezů a zlepšovacích námětů, a řízení o takových vynálezech a zlepšovacích námětech odchylně od ustanovení tohoto zákona.

§ 72.

Převést patent na cizince nebo udělit cizinci souhlas k používání vynálezu je dovoleno jen se souhlasem úřadu pro vynálezy.

§ 73.

(1) Českoslovenští občané mohou přihlásit vynález v cizině nebo tam udělit právo k používání jen se souhlasem úřadu pro vynálezy.

(2) Českoslovenští občané, kteří jsou původci vynálezů nebo jejich právními nástupci, jsou na vyzvání úřadu pro vynálezy povinni vynálezy přihlásit v cizině a tam provést jim stanovené úkony a opatření.

§ 74.

Ustanovení mezinárodních smluv nejsou tímto zákonem dotčena.

§ 75.

Cizinci mají za podmínek vzájemnosti a v jejím rozsahu stejná práva jako českoslovenští občané.

§ 76.

Kdo nemá na území Československé republiky bydliště nebo sídlo, musí být v řízení podle tohoto zákona zastoupen některou z organisací nebo osob, jež vyhláškou v úředním listě určí předseda vlády v dohodě s příslušným ministrem.

§ 77.

(1) Práva přednosti podle ustanovení mezinárodních smluv se přihlašovatel musí domáhat již v přihlášce vynálezu.

(2) V jedné přihlášce se lze domáhat práva přednosti podle mezinárodních smluv jen z jedné dřívější přihlášky.

§ 78.

(1) Vláda se zmocňuje, aby stanovila zásady o odměňování přijatých vynálezů a zlepšovacích námětů, o odměňování pracujících, jejichž přičiněním bylo umožněno technické provedení, zavedení, využití nebo rozšíření vynálezu nebo zlepšovacího námětu, a upravila povinnost uhradit náklady na odměnu a na zkoušení, technické provedení a zavedení vynálezu nebo zlepšovacího námětu.

(2) Vláda se dále zmocňuje, aby nařízením upravila přihlašování vynálezů a zlepšovacích námětů, řízení o vynálezech a zlepšovacích námětech, podmínky, za nichž se přijetí zlepšovacího námětu odvolá, jakož i organisaci úřadu pro vynálezy a soudružských rozhodčích, a vydala podrobné předpisy k provedení tohoto zákona.

§ 79.

Tento zákon nabývá účinnosti dnem 1. dubna 1952.*)

*) Poznámka: Zákon č. 6/1952 Sb. ve znění vyplývajícím z vládního nařízení č. 48/1953 Sb. nabývá účinnosti dnem 8. června 1953; provede jej předseda vlády v dohodě se zúčastněnými členy vlády.

Vydavateľ Zbierky zákonov Slovenskej republiky a prevádzkovateľ právneho a informačného portálu Slov-Lex dostupného na webovom sídle www.slov-lex.sk je Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Župné námestie 13, 813 11 Bratislava, tel.: 02 571 01 000, e-mail: helpdesk@slov-lex.sk.